T084 TKL 2 (32) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 14-Đoạn Kiến

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 45 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM MÖÔØI BOÁN: ÑOAÏN KIEÁN

KINH: Baáy giôø Tueä maïng Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Con muoán noùi vì sao goïi laø Ma-ha-taùt. Phaät daïy: OÂng haõy noùi ñi! Xaù-lôïi-phaát thöa: Chaáp ngaõ, chaáp chuùng sinh, chaáp thoï, chaáp maïng, chaáp sinh, chaáp döôõng duïc, chaáp chuùng soå, chaáp ngöôøi, chaáp laøm, chaáp khieán laøm, chaáp khôûi leân, chaáp khieán khôûi leân, chaáp thoï, chaáp khieán thoï, chaáp coù keû bieát, chaáp coù keû thaáy, chaáp ñoaïn, chaáp thöôøng, chaáp coù, chaáp khoâng, chaáp naêm aám, chaáp möôøi hai nhaäp, chaáp möôøi taùm giôùi, chaáp Boán ñeá, chaáp Möôøi hai nhaân duyeân, chaáp boán nieäm xöù cho ñeán chaáp Möôøi taùm phaùp khoâng chung, chaáp Phaät ñaïo, chaáp thaønh töïu chuùng sinh, chaáp tònh quoác ñoä Phaät, chaáp Phaät, chaáp chuyeån phaùp luaân, döùt caùc kieán chaáp nhö vaäy maø thuyeát phaùp, aáy goïi laø Ma-ha-taùt. Tu-boà-ñeà noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát raèng: Vì nhaân duyeân gì neân chaáp saéc goïi laø kieán chaáp? Vì nhaân duyeân gì neân chaáp thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán chaáp chuyeån Phaùp luaân goïi laø kieán chaáp? Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng coù phöông tieän thieän xaûo neân ñoái vôùi saéc sinh ra kieán chaáp, vì cho laø coù sôû ñaéc; ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán chuyeån Phaùp luaân sinh ra kieán chaáp, vì cho laø coù sôû ñaéc. ÔÛ ñaây, Boà-taùt ma-ha-taùt tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laáy söùc phöông tieän thieän xaûo, döùt caùc löôùi kieán chaáp maø thuyeát phaùp, vì khoâng sôû ñaéc. LUAÄN: Hoûi: Phaät daãn naêm traêm ñaïi A-la-haùn ñeán ao roàng A-na-baø-ñaït-ña thoï söï duïc laïc xa lìa, noùi veà nhaân duyeân nghieäp tröôùc cuûa töï thaân vaø ñeä töû maø Xaù-lôïi-phaát khoâng coù ôû ñoù. Phaät baûo Muïc-lieân ñi goïi ñeán. Khi aáy Muïc-lieân duøng söùc thaàn thoâng ñi ñeán Kyø hoaøn gaëp Xaù-lôïi- phaát ñang may y. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Muïc-lieân ñôïi chuùt, chôø may y xong seõ ñeán. Muïc-lieân thuùc duïc ñi mau. Baáy giôø Muïc-lieân laáy tay xoa y, y lieàn hoaøn thaønh. Xaù-lôïi-phaát thaáy Muïc-lieân quí thaàn thoâng aáy, lieàn laáy daûi aùo neùm xuoáng ñaát vaø noùi raèng: OÂng haõy nhaác daûi aùo aáy leân. Muïc-lieân laáy hai tay nhaác daûi leân, nhöng khoâng laøm sao nhaác lìa khoûi ñaát, lieàn vaøo ñònh saâu xa ñeå nhaác leân, quaû ñaát bò rung ñoäng maïnh, daõi aoù vaãn dính saùt ñaát. Luùc aáy, Kieàu-traàn-nhö hoûi Phaät: Vì nhaân duyeân gì maø quaû ñaát rung ñoäng maïnh? Phaät daïy: Vì Muïc-lieân vaøo ñònh saâu xa, duøng söùc thaàn thoâng lôùn nhaác daûi aùo cuûa Xaù-lôïi-phaát leân maø khoâng ñöôïc. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Thieàn ñònh cuûa Xaù-lôïi-phaát vaøo hoaëc ra, cho ñeán Muïc-lieân coøn khoâng bieát roõ teân; thieàn ñònh cuûa Phaät vaøo vaø ra, cho ñeán Xaù-lôïi-phaát coøn khoâng bieát roõ teân.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 45 2 Hoûi: Nhö vaäy, trí tueä Xaù-lôïi-phaát coøn caùch xa Phaät, côù sao noùi con cuõng vui noùi? Ñaùp: Xaù-lôïi-phaát chaúng phaûi muoán phôi baày trí tueä cuûa mình tröôùc ñaïi chuùng, cao taâm coá noùi. Xaù-lôïi-phaát chæ laø ngöôøi theo Phaät chuyeån phaùp luaân, roäng laøm lôïi ích chuùng sinh. Nghóa chöõ Ma-ha-taùt ích lôïi raát lôùn, theá neân Phaät daïy xong, Xaù-lôïi-phaát tieáp noùi theo. Laïi nöõa, nhieàu ngöôøi tin öa Xaù-lôïi-phaát noùi. Vì côù sao? Vì nhaân duyeân ñôøi tröôùc nghe Xaù-lôïi-phaát noùi, nhieàu ngöôøi phaùt taâm Boà-taùt. Phaät do caùc nhaân duyeân vì taâm ñaïi töø-bi, taâm toâi, ta vaø caên baûn taäp khí ñaõ nhoå saïch, phaùp aùi ñaõ döùt, neân cho pheùp Xaù-lôïi-phaát noùi. Xaù-lôïi-phaát noùi: Chaáp ngaõ, chaáp keû bieát, keû thaáy, chaáp Phaät, chaáp Boà-taùt, chaáp chuùng sinh vaø caùc taø kieán chaáp höõu, voâ, ñoaïn, thöôøng, naêm uaån cho ñeán caùc kieán chaáp veà chö Phaät chuyeån phaùp luaân. Boà-taùt aáy döùt ñöôïc ba thöù kieán chaáp aáy neân seõ thuyeát phaùp giöõa ñaïi chuùng. Ba thöù kieán chaáp naøy, töø voâ thæ laïi, ñaõ thaám saâu vaøo xöông tuûy. Tu-boà-ñeà nghó raèng: Phaät daïy naêm uaån cho ñeán caùc Phaät phaùp laø choã haønh cuûa Boà-taùt, côù sao vì döùt caùc kieán chaáp neân thuyeát phaùp? Nghó nhö vaäy roài lieàn hoûi Xaù-lôïi-phaát. Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Boà-taùt khoâng coù phöông tieän thieän xaûo maø muoán tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, quaùn saéc tìm ñònh töôùng, thuû laáy saéc ñònh töôùng neân sinh ra chaáp kieán saéc; traùi vôùi ñaây, goïi laø coù phöông tieän thieän xaûo. Boà-taùt naøy tuy quaùn saéc, khoâng sinh voïng kieán maø döùt ñöôïc caùc taø kieán. KINH: Baáy giôø Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Con cuõng muoán noùi vì sao goïi laø Ma-ha-taùt! Phaät daïy: OÂng haõy noùi ñi! Tu-boà-ñeà noùi: Baïch ñöùc Theá Toân! Taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, taâm voâ ñaúng ñaúng aáy khoâng chung vôùi taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät. Vì côù sao? Vì taâm Nhaát thieát trí laø voâ laäu, chaúng raøng buoäc; ñoái vôùi taâm voâ laäu, chaúng raøng buoäc cuõng khoâng chaáp tröôùc; vì nhaân duyeân aáy neân goïi laø Ma-ha-taùt. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Theá naøo laø taâm voâ ñaúng ñaúng cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt khoâng chung vôùi taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät? Tu-boà-ñeà noùi: Boà-taùt ma-ha-taùt töø khi môùi phaùt taâm ñeán nay khoâng thaáy phaùp coù sinh coù dieät, coù theâm coù bôùt, coù nhô coù saïch. Xaù-lôïi-phaát! Neáu phaùp khoâng sinh khoâng dieät, cho ñeán khoâng nhô khoâng saïch, trong ñoù khoâng coù taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, khoâng coù taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khoâng coù taâm Phaät thì naày Xaù-lôïi-phaát, aáy goïi laø taâm voâ ñaúng ñaúng cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt, khoâng chung vôùi taâm Thanh- vaên, Bích-chi Phaät. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Nhö Tu-boà-ñeà noùi, taâm Nhaát thieát trí, taâm voâ laäu, taâm khoâng raøng buoäc, khoâng dính maéc. Tu-boà-ñeà! Saéc cuõng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 45 3

khoâng dính maéc; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng khoâng dính maéc; Boán nieäm xöù cuõng khoâng dính maéc, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng khoâng dính maéc, côù sao chæ noùi taâm aáy khoâng dính maéc? Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Saéc cuõng khoâng dính maéc, cho ñeán Möôøi taùm phaùp

khoâng chung cuõng khoâng dính maéc. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu boà ñeá: Taâm ngöôøi phaøm phu cuõng voâ laäu khoâng raøng buoäc, vì taùnh khoâng; taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, taâm chö Phaät cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy, Xaù-lôïi-phaát! Xaù-lôïi-phaát noùi: Tu-boà-ñeà! Neáu vaäy thì saéc cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng; thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng; cho ñeán yù xuùc laøm nhaân duyeân sinh thoï cuõng voâ laäu,chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng nhö vaäy! Xaù-lôïi-phaát noùi: Boán nieäm xöù cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng, cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng voâ laäu chaúng raèng buoäc, vì taùnh khoâng. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy! Nhö ñieàu Xaù-lôïi-phaát noùi, taâm ngöôøi phaøm phu cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng; cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng voâ laäu chaúng raøng buoäc, vì taùnh khoâng. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Nhö choã Tu-boà-ñeà noùi khoâng, vì khoâng coù taâm neân khoâng chaáp tröôùc taâm aáy. Tu-boà-ñeà! Vì saéc khoâng coù neân khoâng chaáp tröôùc saéc; vì thoï, töôûng, haønh, thöùc cho ñeán yù xuùc laøm nhaân duyeân sinh thoï khoâng coù neân khoâng chaáp tröôùc thoï; vì Boán nieäm xöù khoâng coù neân khoâng chaáp tröôùc boán nieäm xöù, cho ñeán vì möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng coù neân khoâng chaáp tröôùc Möôøi taùm phaùp khoâng chung. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng nhö vaäy, Xaù-lôïi-phaát! Vì saéc khoâng coù neân ñoái vôùi saéc khoâng chaáp tröôùc, cho ñeán vì Möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng coù neân ñoái vôùi Möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng chaáp tröôùc. Nhö vaäy, Xaù-lôïi-phaát! Boà-taùt ma-ha-taùt khi tu haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät duøng taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, duøng taâm voâ ñaúng ñaúng, khoâng chung vôùi taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, khoâng nghó coù taâm aáy, cuõng khoâng chaáp tröôùc taâm aáy, vì heát thaûy phaùp voâ sôû ñaéc, vì theá neân goïi laø Ma-ha-taùt. LUAÄN: Tu-boà-ñeà noùi taâm voâ ñaúng ñaúng cuûa Ma-ha-taùt, ñoái vôùi taâm aáy cuõng khoâng chaáp tröôùc. Khoâng chaáp tröôùc laø, Boà-taùt töø khi phaùt taâm laïi ñaây khoâng thaáy coù phaùp, coù töôùng nhaát ñònh hoaëc sinh hoaëc dieät, hoaëc

theâm hoaëc bôùt, hoaëc nhô hoaëc saïch. Taâm aáy roát raùo khoâng, trong ñoù khoâng coù taâm töôùng phi taâm töôùng, vì caùc töôùng roát raùo thanh tònh, vì theá neân khoâng coù taâm Thanh-vaên, taâm Bích-chi Phaät, taâm Boà-taùt, taâm Phaät. Tu-boà-ñeà xöng taùn, quí troïng taâm nhö vaäy cuûa Boà taùt cuõng toát, Boà- taùt khoâng chaáp tröôùc taâm aáy cuõng laø toân quí. Xaù-lôïi-phaát muoán hoûi Tu-boà-ñeà neân noùi raèng: Chaúng phaûi chæ coù taâm Nhaát thieát trí laø voâ laäu chaúng raèng buoäc, Boà-taùt khoâng neân töï cao. Vì côù sao? Vì taâm ngöôøi phaøm phu cuõng voâ laäu chaúng raèng buoäc, vì taùnh thöôøng khoâng. Nhö taâm Thanh-vaên, Bích-chi Phaät, taâm Phaät voâ laäu, chaúng raèng buoäc, thaät töôùng cuûa taâm ngöôøi phaøm phu taùnh khoâng. Thaät töôùng taùnh khoâng, thanh tònh khoâng dính maéc, nhö tröôùc noùi: Maây toái che maët trôøi maët traêng, chöù khoâng theå oâ ueá maët trôøi maët traêng. Laïi, thaät töôùng cuûa caùc phieàn naõo vôùi taâm töôùng thöôøng taùnh khoâng khoâng khaùc nhau, chæ ôû nôi ñòa vò

phaøm phu thì laø nhô laø saïch, coøn ôû nôi ñòa vò Thaùnh, vì tu trí tueä voâ töôùng, khoâng coù phaân bieät, chæ vì thöôùng xoùt chuùng sinh neân tuy coøn coù noùi naêng maø taâm khoâng chaáp tröôùc. Chaúng phaûi rieâng taâm phaøm phu laø voâ laäu chaúng raøng buoäc, maø naêm uaån cho ñeán möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng nhö vaäy. Tu-boà-ñeà noùi: Phaûi! Xaù-lôïi-phaát laïi noùi: Taâm aáy khoâng coù taâm, vì taâm töôùng khoâng, neân khoâng chaáp tröôùc. Nôi saéc, saéc töôùng khoâng coù neân cuõng khoâng chaáp tröôùc, cho ñeán caùc Phaät phaùp cuõng nhö vaäy. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng nhö vaäy! Vì theá neân Boà-taùt coù theå quaùn caùc phaùp taùnh thöôøng khoâng, baát khaû ñaéc khoâng roát raùo thanh tònh, vì vaäy neân noùi taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, taâm voâ ñaúng ñaúng, khoâng chung vôùi taâm Thanh-vaên, taâm Bích-chi Phaät, khoâng nghó coù taâm aáy, cuõng khoâng chaáp tröôùc taâm aáy, coù theå mau ñaït ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. --------o0o-------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.